

Test za županijsko natjecanje iz filozofije 2017.

1) Među navedenim tvrdnjama četiri su točne, a četiri netočne. Zaokruži slova ispred netočnih tvrdnji i na crtama, navodeći odgovarajuću slovnu oznaku netočne tvrdnje, ukratko objasni u čemu je njezina netočnost.

- a) Budući da Bošković tvrdi da se materija sastoji od bezdimenzionalnih odijeljenih točaka, neprekidna protežnost je samo privid.
- b) Budući da prema Boškoviću nema dodira među točkama materije, onda točke ne mogu utjecati jedna na drugu.
- c) Prema Descartesu, bit je tjelesne supstancije protežnost, stoga se i kretanje svodi na protežnost.
- d) Prema Descartesu, supstancija jest stvar koja tako postoji da joj za postojanje nije potrebna nikakva druga stvar, stoga strogo govoreći postoji samo jedna supstancija.
- e) Ako Akvinski u dokazima za postojanje Boga polazi od učinaka, onda su njegovi dokazi, uobičajeno kazano, aposteriorni.
- f) Budući da Akvinski izvodi dokaz za Boga iz kretanja, onda je polazište tog dokaza pojam prvog pokretača.
- g) Prema Spinozi sve je od drugoga, jer sve ima svoj uzrok.
- h) Ako je prema Spinozi Bog slobodan, onda je sve proizvod božanske slobodne odluke.

() _____

() _____

() _____

() _____

	4
--	---

2) Hume dijeli predmete spoznaje na odnose ideja i činjenice. Zaokruži slovo ispred točno četiri tvrdnje koje, prema Humeu, vrijede o spoznaji činjenica.

- a) Moguće je misliti suprotnost neke činjenice, jer to ne uključuje kontradikciju.
- b) Zaključci o činjenicama su demonstrativno izvjesni.
- c) Zaključci o činjenicama su intuitivno izvjesni.
- d) Priroda zaključivanja o činjenicama temelji se na odnosu uzroka i posljedice.
- e) Zaključivanje na temelju odnosa uzroka i posljedice postiže se apriori.
- f) Zaključivanje o činjenicama stvar je umovanja.
- g) Umovanjem je moguće proširiti iskustvo na budućnost.
- h) Temelj svih zaključaka o odnosu uzroka i posljedice je iskustvo.
- i) Zaključci o činjenicama u sebi sadržavaju nužnost.
- j) Zadnji temelj naših zaključaka o činjenicama je navika.

	2
--	---

3) Locke i Berkeley tvrde da sve što naš duh opaža jesu ideje. Neke su od tih ideja nastale senzacijom. Berkeleyjevo se gledište u pogledu mogućnosti ili uzroka senzacije bitno razlikuje od Lockeovog. Objasni u čemu je ta razlika.

	3
--	---

4) Ukratko izloži Descartesov ontološki argument za postojanje Boga.

	3
--	---

5) Objasni u čemu je, prema Kantu, razlika zamjedbenog suda (perceptivnog suda) i iskustvenog suda (suda iskustva) na primjeru sudova „Kad sunce obasjava kamen, kamen postaje vruć“ i „Sunce zagrijava kamen“.

	3
--	---

6) Prema Lockeu, u „dobro uređenim državama“ nužno je da _____ vlast stalno postoji, a dobro je da _____ vlast bude u rukama različitih ljudi i da se saziva prema potrebi.

	2
--	---

7) Prema Lockeu, glavna svrha udruživanja u političko, odnosno građansko društvo (državu) jest očuvanje vlasništva. Što je ono osnovno što nedostaje prirodnom stanju za ostvarenje te svrhe?

	2
--	---

8) Koji problem, prema Rousseauu, rješava društveni ugovor?

	2
--	---

9) Upiši na prazne crte sljedeće pojmove: DRŽAVA, GRAD, GRAĐANI, NAROD, PODANICI, REPUBLIKA, SUVEREN, VLAST.

Prema Rousseauu, društvenim ugovorom se zasebne osobnosti zamjenjuju jednom kolektivnom osobnošću, koja se prema Rousseau nekada zvala _____, a sada se zove _____, koju članovi tog političkog tijela nazivaju _____ kada je pasivna, _____ kada je aktivna, a _____ kada je uspoređuju s drugim sličnim oblicima. Udruženi se zajednički zovu _____, pojedinačno kao sudionici vrhovne vlasti _____, a kao podređeni zakonima _____.

	4
--	---

10) Što je, prema Kantu, despotizam i zašto on demokraciju naziva despotizmom?

	2
--	---

11) Kako Tocqueville, na primjeru Amerike, objašnjava „tiraniju većine“, zašto je smatra opasnom i što predlaže kao alternativu?

	3
--	---

UKUPNO:

	30
--	----